

Voorwoord

In 2015 heeft toenmalig minister Edith Schippers van het ministerie van VWS opdracht gegeven om te komen tot nieuwe beroepsprofielen voor verzorgenden en verpleegkundigen met daarbij een helder onderscheid tussen de mbo- en de hbo-verpleegkundige.

Om deze transitie goed te laten verlopen is in 2015 het project *'Toekomstbestendige beroepen in de verpleging en verzorging'* gestart. Doel van het project was het uitbrengen van een advies ten behoeve van aanpassing van de Wet BIG voor de genoemde beroepsgroepen.

In januari 2016 heeft Doekle Terpstra als voorzitter van de stuurgroep het eindrapport overhandigd aan minister Schippers. Een belangrijk advies van de stuurgroep was gericht op vervolgstappen om het heldere onderscheid tussen de drie beroepen daadwerkelijk in de praktijk te laten werken, zoals de vertaling van de beroepsprofielen in gedifferentieerde functies binnen zorgorganisaties en een daarbij passende overgangsregeling.

De minister heeft vervolgens V&VN verzocht te zorgen voor het vormen van een regiegroep, waaraan vertegenwoordigers van de diverse betrokken partijen deelnamen.

Van april 2016 tot eind 2018 heeft de regiegroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de BoZ, de FNV, NU'91, de MBO-raad, het LOOV, V&VN en de CNO, onder leiding van Doekle Terpstra gewerkt aan de nadere uitwerking van het advies in een zestal thema's. Dit advies is in december 2018 afgerond en aangeboden aan minister Bruins van het ministerie van VWS.

Een van de zes thema's die door de Regiegroep is uitgewerkt betreft de arbeidsmarkt en daarbij in het bijzonder de functiedifferentiatie. De invoering van de nieuwe beroepsprofielen zal effect hebben op de arbeidsmarkt en binnen zorginstellingen. Om te kunnen anticiperen op mogelijke effecten wenste de regiegroep inzicht te krijgen in de impact van de invoering van het advies *'Toekomstbestendige beroepen'* op de arbeidsmarkt van de drie genoemde beroepsgroepen, zodat betrokken partijen kunnen anticiperen op de mogelijke effecten van deze implementatie. Daarbij gaat het vooral om het in kaart brengen van de effecten op vraag en aanbod van verzorgenden, verpleegkundigen en regieverpleegkundigen en de eventuele resulterende tekorten en overschotten aan deze professionals. Daarnaast is van belang zicht te krijgen op de effecten voor scholings- en salariskosten, en andere mogelijke positieve en negatieve effecten die zich voor kunnen doen. De impact van het advies is onderzocht vanuit drie verschillende invalshoeken: zorg, mensen en middelen.

De Regiegroep heeft aan Prismant de opdracht gegeven tot het voorliggende arbeidsmarktonderzoek.

De Regiegroep heeft de uitkomsten van het onderzoek besproken en stelt vast dat de beschreven scenario's ondersteunend zijn aan implementatie van de beroepsprofielen, en de daaruit volgende functiedifferentiatie. Hier past wel een belangrijke kanttekening bij. Het onderzoek is naar zijn aard een Scenario-onderzoek met bovendien vele variabele en onzekerheden. Tabellen met gegevens over bijvoorbeeld kosten of tekorten suggereren een schijnbare exactheid waarbij de onzekerheid over de onderliggende aannames makkelijk over het hoofd worden gezien. De uitkomsten van het onderzoek zijn slechts indicatief en met het zicht op die beperking relevant te hanteren.

In deze tijd, waarin de krapte op de arbeidsmarkt ook in de zorg voelbaar is, is het belangrijk om alle middelen in te zetten om de kwaliteit van zorg te waarborgen en te blijven zorgen voor voldoende en goed gekwalificeerde medewerkers. Naast de juiste zorg op de juiste plek moet deze zorg immers ook gegeven worden door de juiste medewerker in de best passende functie. De Regiegroep beschouwt dit als een kans om ongewenste uitstroom en uitval van medewerkers te voorkomen, loopbaanperspectief te bieden en de aantrekkingskracht van de drie genoemde beroepen te vergroten.

Het voorliggende onderzoeksrapport biedt inspiratie die de transitie ondersteunt. De Regiegroep roept zorginstellingen op om dit onderzoek te benutten om voortvarend inhoud te geven aan functiedifferentiatie en loopbaanontwikkeling. Daarnaast gaat de beroepsgroep door met de ontwikkeling van het beroep, het versterken van de interdisciplinaire samenwerking en afstemming met alle betrokken professionals, en werkt zij continue en gezamenlijk aan het verbeteren van de kwaliteit van zorg. Voor het onderwijs is het van belang dat zij borgt dat aantrekkelijke, flexibele en doorlopende leertrajecten het mogelijk maken om zij-instromers en studenten toe te leiden naar een passend beroep. Samenwerking tussen alle betrokken partijen is daarbij van groot belang. De vakbonden kunnen vanuit hun verantwoordelijkheid bijdragen aan goede arbeidsvoorwaarden, waarvan levenslang leren en ontwikkelen een onderdeel van is.

Binnen de Regiegroep wordt het belang van functiedifferentiatie unaniem onderschreven en is afgesproken om deze transitie gezamenlijk te blijven monitoren. Daartoe komt de Regiegroep het komende jaar enkelen malen bij elkaar om de voortgang met elkaar te bespreken en oplossingen te zoeken voor eventuele knelpunten.

Het is de gezamenlijke wens van de Regiegroep dat de voorgenomen functiedifferentiatie daadwerkelijk in de praktijk geïmplementeerd wordt en daarmee bijdraagt aan het vergroten van de kwaliteit van zorg en het behouden van verpleegkundigen, regieverpleegkundigen en verzorgenden.

De Regiegroep dankt Prismant voor haar inzet en het interessante onderzoeksrapport.

Namens de Regiegroep,

Sonja Kersten
Directeur V&VN

